

Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool

KINNITATUD

Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli

direktori 18.12.2023 käskkirjaga nr 1.1-1/22

ÕPPEKAVA

HEAKS KIIDETUD:

Kohtla – Järve Kesklinna Põhikooli õppenõukogu 11.12.2023.a protokolliga nr 56

Kohtla – Järve Kesklinna Põhikooli hoolekogu 12.12.2023.a protokolliga nr 22

Kohtla – Järve Kesklinna Põhikooli õpilasesinduse 14.12.2023.a protokolliga nr 2

Sisukord

§1 Üldsätted	3
§2 Kooli väärtused ja eripära	4
§3 Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid	5
§4 Õppekorraldus	6
§5 Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite	8
§6 Valikõppeained	10
§8 Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused	12
§9 Üldpädevuste kujundamise õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	14
§10 Õppekeskkonna loomine, mis toetab õppekava rakendamist	24
§11 III kooliastme loovtöö teemade valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine	26
§12 Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	27
§13 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste ...	38
rakendamine	38
§14 Lihtsustatud õppekava üldsätted	40
§15 Õppe- ja kasvatuseesmärgid (LÕK).....	41
§16 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted (LÕK)	42
§17 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused (LÕK)	43
§18 Õppekorraldus (LÕK).....	51
§19 Tunnijaotusplaan (LÕK)	52
§ 20 Valikained (LÕK).....	54
§ 21 Hindamine (LÕK).....	54
§ 22 Põhikooli lõpetamine.....	55
§ 23 Karjääriõpe	57
§ 24 Õpetajate koostöö ja töö planeerimine	57
§ 25 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	59
LISAD	60

§1 Üldsätted

- (1) Riikliku õppekava alusel koostab põhikool kooli õppekava. Kooli õppekava on põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks
- (2) Kooli õppekava koostades peetakse silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse. (3) Kooli õppekava koostamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise eest vastutab direktor.
- (4) Kooli õppekava kehtestab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (5) Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest.
- (6) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli õppekava üldosas on esitatud:
  - 1) kooli väärtused ja eripära;
  - 2) õppe- ja kasvatusesmärgid;
  - 3) õppekorraldus (tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite; valikõppeained; eestikeelne õpe aineti; valdkonnasisesed ja -ülesed lõimivõimalused ja üldpädevuste kujundamise õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted);
  - 4) õppekeskkonna loomine, mis toetab õppekava rakendamist;
  - 5) III kooliastme loovtöö teemade valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine;
  - 6) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;

- 7) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine, lihtsustatud riiklik õppekava;
- 8) karjääriõpe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
- 9) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 10) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

§2 Kooli väärtused ja eripära

- (1) Kesklinna Põhikool on uuendusmeelne ja arenev kool, mis loob tingimused õpilaste võimete ja loovuse arenguks. Kool pakub kaasaegset, arendavat, turvalist õpikeskkonda.
- (2) Koolil on oma paikkonnas hea maine, kus antakse heatasemelist põhiharidust.
- (3) Kool toetab õpilaste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab ja vastutab oma tegude ja nende tagajärgede eest.

Kooli tegevuse põhiväärtused:

- Teadmised - tagada kvaliteetsed teadmised, mis võimaldaksid jätkata õpinguid edukalt
- Isiksuse areng - aidata koostöös koduga lapsel selgusele jõuda oma võimetes ja huvides, toetada loovat ja pühendunud tegevust, pidada oluliseks töökust ja püüdlikkust, innustada igaühe individuaalsete võimete arendamist
- Vastutus - püstitada eesmärged ja saavutada soovitud tulemusi, otsida konstruktiivseid lahendusi probleemsetes olukordades, olla teadlik oma võimalustest ja oma valikute ning tegevuse tagajärgedest
- Loovus – olla avatud uuele, julgeda katsetada ja eksida, olla paindlik ja originaalne õppimises ja muudes tegevustes
- Turvalisus - väärtustada inimestevahelistes suhetes sõbralikkust, heasoovlikkust ja koostöövalmidust, turvalist ning sõbralikku õpi- ja töökeskkonda.

- (4) Kooli tugevateks suundadeks on
  - 1) tervist edendav kasvatus, mille tulemusena sirguvad terviseteadlikud noored inimesed, mis õpetab noort põlvkonda hindama kodumaa, looduse ja paikkonna väärtusi.
  - 2) Roheline kool. Ökoloogiline kasvatus, mis õpetab noort põlvkonda hindama kodumaa, looduse ja paikkonna väärtusi.
  - 3) Ettevõtlik kool, mis edendab finantskirjaoskuse arendamist;
  - 4) Õpilaste väljendusoskust arendav kool;
- (5) Koolil on olemas oma traditsioonid, sümboolika ja hümn ning koolivorm, mis tekitavad oma kooli ühtsustunde.
- (6) Koolis luuakse alus isiksuse arenemisele, kes on salliv ja tolerantne teiste kaasinimeste suhtes, on aus, hooliv, õiglane ja lugupidav nii enda kui ka teiste vastu ning tähtsustatakse ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele, riigikeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

§3 Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

- (1) Põhikooli sihiseade
  - 1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kesklinna Põhikooli õppeprotsess on suunatud õpilase isiksuse arengule, mille tulemusena kasvavad õpilased loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
  - 2) Põhikooli tegevuse tähtsaks eesmärgiks on õpilase eakohase tunnetusliku, kõlbelise, füüsilise ja sotsiaalse arengu ning tervikliku maailmapildi kujunemise tagamine.
  - 3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele selline õppekeskkond, mis on talle eakohane ja turvaline, avaldab talle positiivset mõju, arendaks tema

eneserefleksiooni ja kriitilist mõtlemisvõimet, teadmisi ja teisi omadusi, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste arengut, kujundaks tema sotsiaalsed kultuurilist identiteeti ja loovat eneseväljendust.

- 4) Kesklinna Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Kooli ülesandeks on panna õpilane mõistma oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tundma vastutust tegude ja nende tagajärgede eest. Põhikool loob võimalused ja aluse õpilase enesemääratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub teadlikult, sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- 5) Põhikooli ülesanne on aidata õpilastel välja selgitada, mis on nende huvid, anded ja tugevused, ning tagada õpilaste valmisolek õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ning elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud nooruk mõistab oma tulevast rolli perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- 6) Koolis toimub tihe koostöö kodu ja kooli vahel, et tagada teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine.

§4 Õppekorraldus

- (1) Kooli õppe- ja kasvatustöö aluseks on kooli eripärast lähtuv, pädevusi, läbivaid teemasid ning õppe lõimimist arvestav õppekava.
  - 1) Õppe- ja kasvatustöö põhivorm on õppetund või veebitund. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli õuesõppe, ekskursiooni, õppekäiguna, või virtuaalses õpikeskkonnas.
  - 2) Õppe- ja kasvatustöö toimub huvitegevuse ja projektitöö kaudu, milles osalevad eripedagoog, koolipsühholoog, logopeed, sotsiaalpedagoog, HEV-koordineerija.
  - 3) Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus on traditsiooniline – kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.
  - 4) Õppe- ja kasvatuseesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus õpet kavandades arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane,

võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks, kaitstes õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.

- 5) Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud planeeritakse klassijuhataja ja/või aineõpetaja ning huvijuhi töökavas.
  - 6) Iga trimestri alguses täidetakse Stuudiumis kontrolltööde graafik.
  - 7) Tundide ajast on lubatud õpilasi osalema piirkondlikel, vabariiklikel, rahvusvahelistel õpilasvõistlustel, olümpiaadidel. Olümpiaadide eel on õpilasel õigus ettevalmistuseks kasutada ühte vaba õppepäeva.
  - 8) Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust.
  - 9) Info liikumise paremaks korralduseks toimuvad õpetajatele iga kuu teise tööpäeva alguses infominutid.
  - 10) Õppeaasta koosneb kolmest trimestrist ning viiest koolivaheajast.
  - 11) Kokkuvõtvad hinded pannakse välja iga trimestri lõpus Stuudiumis ja aasta lõpus saadakse tunnistus paber kandjal.
- (2) Õpet kavandades ja ellu viies:
- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
  - 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
  - 3) pakutakse õpilastele mitmekesiseid võimalusi tutvuda erinevate kultuurivaldkondadega;
  - 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
  - 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);

- 6) õpetaja kavandab oma tööd tehes koostööd teiste aineõpetajatega;
- 7) kasutatakse nüüdisaegset metoodikat ja mitmekesiseid õppeviise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 8) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 9) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

§5 Tunnijaotusplaani õppeainete ja klassite

Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus.

	KOHUSTUSLIKE NÄDALATUNDIDE ARV KOOLIASTMETI												
	I KOOLIASTE					II KOOLIASTE				III KOOLIASTE			
	1	1k	2	3	I	4	5	6	II	7	8	9	III
Vene keel	5	-	4	4	13	4	2	2	8	1	1	1	3
Kirjandus					-		2	2	4	2	2	2	6
Eesti keel teise keelena vene või muu õppekeelega koolis	4	9	4	4	12	5	5	5	15	5	5	5	15
A-võõrkeel				3	3	3	3	3	9	3	3	3	9

Loodusõpetus	1	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
Geograafia					-				-	1	2	2	5
Bioloogia					-				-	1	2	2	5
Keemia					-				-		2	2	4
Füüsika					-				-		2	2	4
Ajalugu					-		1	2	3	2	2	2	6
Inimeseõpetus			1	1	2		1	1	2	1	1		2
Ühiskonnaõpetus					-			1	1			2	2
Matemaatika	3	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
Muusika	2	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Tööõpetus	1	1	2	1,5	4,5								-
Tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus						1	2	2	5	2	2	1	5
Kunst	2	2	1	1,5	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3
Kehaline kasvatus	2	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Valikained			+2		+2		+1		+1	+1			+1
Ühiste nädalatundide arv	20	20	21 +2	25	66 +2	25	27 +1	30	82 +1	29 +1	32	32	93 +1

§6 Valikõppeained

- (1) Põhikooli õppekava tunnijaotusplaanis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele ka valikained.
- (2) Kool võib rakendada valikõppeainete kavasad, mida ta on ise koostanud ja mis toetavad kooli õppekava eesmärkide saavutamist.

	VALIKAINETE ARV KOOLIASTMETI												
	I KOOLIASTE					II KOOLIASTE				III KOOLIASTE			
	1	1kk	2	3	I	4	5	6	II	7	8	9	III
Eesti keel													
Vene keel			+1										
Matemaatika			+1										
Informaatika					+2					+1			+1
Ettevõtlusõpetus									+1				
Karjääriõpetus							+1						
Usundiõpetus													

- (3) Kesklinna Põhikooli I kooliastme valikaineteks on vene keel ja matemaatika, II kooliastme valikaineiks on ettevõtlusõpetus ning III kooliastme valikaineiks on informaatika.
- (4) Valikained on valitud järgmiste põhimõtete alusel:
  - 1) vene keel ja matemaatika - ebapiisav tundide arv I kooliastmes.
  - 2) ettevõtlusõpetus - ettevõtlikkuspädevuse arendamise vajalikkus II kooliastmes
  - 3) informaatika – digipädevuse arendamise vajalikkus III kooliastmes

§7 Eestikeelne õpe aineti

Kesklinna Põhikoolis väärtustatakse eesti keelt, selle õppimist ja õpetamist, luuakse tingimused kooli kõikide õpilaste mitmekülgseks ning järjepidevaks arenguks kodu ja õppeasutuse koostöös, toetatakse iga lapse arengut, sõltumata tema võimekusest.

(1) Koolis õpetatakse erinevaid õppeaineid eesti keeles:

Õppeaine	Klass
Loodusõpetus	1. kl, 2. kl, 3. kl, 4. kl
Ajalugu	5. kl, 6. kl, 7. kl
Inimeseõpetus	2. kl, 3. kl, 5. kl, 6. kl, 7. kl, 8. kl
Matemaatika	1. kl, 3. kl,
Muusika	1. kl, 3. kl, 7. kl
Tööõpetus	1. kl, 2. kl, 3. kl,
Tehnoloogia	4. kl, 5. kl, 6. kl, 7. kl
Käsitöö ja kodundus	4. kl, 5. kl, 7. kl
Kunst	1. kl, 2. kl, 3. kl, 4. kl, 7. kl
Kehaline kasvatus	1. kl, 2. kl, 3. kl, 4. kl, 5. kl, 7. kl, 9. kl

(2) Koolis toimuvad eesti keele ringid, kus lapsed saavad täiendada oma keeleoskust ja teadmisi.

(3) Eesti keele õpe toimub koolis ka väljaspool tunde pikapäevarühmas, kus lapsed saavad vabalt kasutada ja harjutada keelt.

- (4) Lisaks eesti keeles õpetatavatele õppeainetele toetavad eesti keele õpet huvitegevus ja projektitöö.

§8 Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

- (1) Koolis toimub lõimimine, et õpilane mõistaks, kuidas seostada õpitud teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes.
- (2) Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
- (3) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme.
- (4) Valdkonnasisese lõimingu korraldamiseks toimuvad ainesektsioonide koosolekud, kus koostatakse tegevuskava, pannakse paika üritused ja õppekäigud.
- (5) Koolis toimub ainesektsioonide vaheline koostöö. Ainesektsioonide juhatajad arutavad koosolekul (august) lõimimisvõimalusi ning määravad konkreetsete kuupäevad nende teostamiseks. See informatsioon on kajastatud Googles loodud dokumendis.

Teemaõppeks rakendatavad õppeained ja teemad klassiti

Klass	Keskaine	Kaasatud ained	Lõimitav teema
1. kl	Loodusõpetus	Keeled, matemaatika, kunst, tööõpetus, muusika	Linnud

2. kl	Loodusõpetus	Keeled, matemaatika, kunst, tööõpetus, muusika	Putukad
3. kl	Loodusõpetus	Keeled, matemaatika, kunst, tööõpetus, muusika	Taimed
4. kl	Loodusõpetus	Keeled, matemaatika, ajalugu, kunst, kehaline kasvatus, kodundus	Tervislik toit
5. kl	Inimeseõpetus	Keeled, matemaatika, ajalugu, kunst, kehaline kasvatus, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus	Sport minu elus
6. kl	Inimeseõpetus	Keeled, matemaatika, ajalugu, kunst, kehaline kasvatus, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus	Huvialad
7. kl	Bioloogia	Keeled, matemaatika, kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus	Hoiame loodust!
8. kl	Geograafia	Keeled, matemaatika, kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus	Vulkaanid
9. kl	Kirjandus	Keeled, matemaatika, kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus	Maailmakirjandus

§9 Üldpädevuste kujundamise õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

- (1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse õppekeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- (2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:
  - 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
  - 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
  - 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
  - 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;
  - 5) korraldades (võimaluse korral) koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- (3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivat teemat on:
  - 1) elukestev õpe ja karjääri kujundamine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) teabekeskond ja meediakasutus – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja

kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

- (4) Läbivaid teemasid ja õppe lõimimist käsitletakse iga õppeaine ainekavas.
- (5) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimingu toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
- (6) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülel käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning välja tuues erinevate õppeainete ühiseid probleeme.
- (7) Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või - valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.
  - 1) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
  - 2) Üldpädevused on:
    1. kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

2. sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
3. enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
4. õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituduga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
5. suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
6. matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

7. ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust;
  8. digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.
- 3) Üldpädevuste kujunemise toetamine ühendab kõiki õpilasega tegelevaid õpetajaid, tugispetsialiste ja teisi kooli töötajaid ning on seega õppe- ja kasvatustööd läbiv tegevus.
- (8) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused I kooliastmes
- 1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöök. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.
  - 2) Keskendutakse:
    1. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;

2. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
3. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele; eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
4. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel; 5. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

3) Esimese kooliastme lõpus õpilane:

1. peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
2. tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab planeerida aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
3. teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
4. oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
5. suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
6. mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid ära õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
7. arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
8. käitub loodust hoidvalt;

9. oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
10. oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
11. austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seonduvaid käitumisreegleid;
12. oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
13. hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
14. oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
15. teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

(9) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning pädevused II kooliastmes

- 1) Põhitaotluseks on vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine.
- 2) Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu.
- 3) Keskendutakse:
  1. õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  2. õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  3. mitmekülgsete huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  4. õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

4) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

5) Teise kooliastme lõpus õpilane:

1. hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
2. oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
3. väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
4. oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
5. oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
6. oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
7. tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
8. on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;

9. väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
10. oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutis vormistada tekste;
11. oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
12. tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
13. väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
14. väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
15. on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

(10) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning pädevused III kooliastmes

- 1) Põhitaotlus on aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.
- 2) Keskendutakse:
  1. õpimotivatsiooni hoidmisele;
  2. õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
  3. erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
  4. pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;

5. õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
  6. õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.
- 3) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.
- 4) Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:
1. tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
  2. tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt;
  3. on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
  4. on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
  5. suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
  6. valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
  7. suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise

- mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
8. mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
  9. oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
  10. suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
  11. on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
  12. suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
  13. väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
  14. mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§10 Õppekeskkonna loomine, mis toetab õppekava rakendamist

- (1) Õppekeskkond on õpilasi ümbritsev vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslus, milles õpilased arenevad ja õpivad.
  - (2) Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega.
  - (3) Kesklinna Põhikool korraldab õppe nii, et see kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus on õpilastele jõukohane.
  - (4) Kooli õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi oma kodukoha ning kooli traditsioone.
- 1) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:
1. osaleb kogu koolipere;

2. luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
3. koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
4. austatakse õpilaste eneseväärikust ning isikupära, märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
5. tehakse kõik selleks, et vältida õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist (osaletakse VEPA ennetusprogrammis, mis vähendab noorte riskikäitumist ja mõjutab positiivselt laste elukäiku);
6. ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas ka kriitikale;
7. luuakse õpilastele võimalused üles näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega (osaletakse haridusprogrammis Ettevõtlik kool, mis toob kooli rohkem iseseisvat ja ettevõtlikku hoiakut, arendab õpilastes otsustusvõimet ning ärgitab tegutsemishimu);
8. luuakse abivalmidust toetava õhkkonna, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
9. väärtustatakse tervislikke eluviise, tervislikku toitumist ja füüsilist aktiivsust (ollakse Liikumise Tervist Edendava Kooli ammune liige, mille eesmärgiks on edendada koolides ja ka paikkonnas tervislikku elulaadi ning toetada õpilaste heaolu ja tervist);
10. korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

11. korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, soolise ja muudel alustel võrdõiguslikkuse põhimõtetest;
12. luuakse võimalused ja vajalikud tingimused, et kõigil oleks võimalik saada teadmised, oskused, väärtused ja hoiakud, mis aitavad kaasa jätkusuutlikule arengule.

2) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

1. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on esteetilise väljanägemisega ja õppe seisukohast otstarbekas;
2. kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
3. õppes ja distantsõppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat. Koolihoones on õpilastel võimalus kasutada kooliraamatukogu;
4. õppeprotsessi käigus kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
5. Kesklinna Põhikoolil on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt;
6. Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.

§11 III kooliastme loovtöö teemade valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine

- (1) III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö korraldust kirjeldatakse kooli õppekavas.

- (2) Loovtöö temaatika pakub välja 6. klassi õpilane III trimestri jooksul, täpsema teema valiku teevad õpilased koostöös loovtöö juhendajaga.
- (3) Loovtöö juhendaja valib reeglina õpilane.
- (4) Loovtöö juhendajaks on aineõpetajad. Juhendajal võib olla 1-2 juhendatavat.
- (5) Loovtöö koostab õpilane iseseisvalt.
- (6) Loovtöö koosneb nii teoreetilisest kui ka praktilisest osast.
- (7) Loovtöö kaitsmine toimub 7. klassi III trimestril kaitsmiskomisjoni ees;
- (8) Kaitsmise ebaõnnestumise korral on õpilasel võimalus kaitsta oma tööd 8-9. klassi II trimestri jooksul.
- (9) Loovtöö on 9. klassi lõpetamise üheks tingimuseks.
- (10) Loovtöö teema kantakse lõputunnistusele.

§12 Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ja hindamine on sätestatud hindamisjuhendis.

(1) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli hindamisjuhend

1. Üldsätted

1.1. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumi seadusest, põhikooli riiklikus õppekavas ja kooli õppekavas nõutavatest teadmistest ja oskustest.

1.2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

1.3. Õpilasele koostatud individuaalne õppekava sisaldab õpilase tulemuste hindamise korda. Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

2. Hindamise eesmärk

Hindamise eesmärgiks on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee

valikul;

- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks. 3. Hindamise alused

3.1. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

3.2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

3.3. Koolipoolne esmane tagasisidekanal on e-päevik, kuhu õpetajad kannavad hinded iga koolipäeva lõpuks.

3.4. Põhikooli 1. klassis on õpilase hindamise aluseks värvide ja tähtede süsteem, kus

Värv (õpilaste jaoks)	Tähendus	Hindeskaala tähtedes (Stuudiumis)	Hinnang vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatusele
	Töö on täidetud	P (punane)	

	suurepäraselt		Õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületavad neid
	Töö on täidetud väga hästi, aga esinevad üksikud vead	O (Oranž)	Õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.
	Töö on täidetud, aga esineb vigu	K (kollane)	Õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida, ilma et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus.
	Täidetud on pool tööst	R (roheline)	Õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus.
	Täidetud on vähem kui pool tööst	S (sinine)	Õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel ning õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
	Ei saanud tööga hakkama	L (lilla)	

Värvide süsteemi kasutab õpetaja õpilaste hindamiseks tundides (vihik, töövihik, suuline vastus, jooksvad hinded päevikutes). Tähtede süsteemi kasutab õpetaja Studiumisse hinnete väljapanemiseks ja vanemate teavitamiseks.

3.5. Põhikooli 2.-9. klassis hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi viie palli süsteemis. Jooksval hindamisel võib hinde juures kasutada miinusmärke (5, 5–, 4, 4–, 3, 3–) täpsustava tagasiside andmiseks. Õpetaja võib kasutada teadmiste ja oskuste hindamisel numbrilise hinde järel miinusmärki („–“), kui peab vajalikuks rõhutada hinde kaalu.

Sõnaline lühihinnang	Töösooritus %-des	Nimbriline hindedkaala	Hinnang vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatusele
suurepärase	95-100 %	5	Õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral või ületavad neid
väga hea	90-94 %	5-	
hea	85-89 %	4	Õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele.
	75-84 %	4-	
rahuldav	65-74 %	3	Õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada, ilma et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus.
	50-64 %	3-	
puudulik	20-49 %	2	Õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus.
nõrk	0-19 %	1	Õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel

			õppimisel või edasises elus ning õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
--	--	--	--

- 3.6. Märge „T“ Stuudiumis tähistab tegemata tööd. Õpilane peab sooritama selle kokkuleppel aineõpetajaga määratud ajaks. KJKP-s on selleks määratud ajaks reeglina 10 tööpäeva, mida õpilase puudumise korral arvatakse alates õpilase kooli naasmisest. Töö kokkulepitud ajaks tegemata jätmisel asendab aineõpetaja „T“ Stuudiumis hindegaga „nõrk“.
- 3.7. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, võib suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk“.
- 3.8. Loovtööde hindamisel kasutatakse hinnanguid AR - „arvestatud“ ja MA - „mittearvestatud“.
- 3.9. Riiklikke tasemetöid ja põhikooli lõpueksameid hinnatakse vastavalt tasemetööde ja põhikooli lõpueksamite hindamise juhenditele.
- 3.10. Individuaalse õppekava alusel õppivaid haridusliku erivajadusega õpilaste hindamisel lähtutakse (vajaduse korral) järgmisest hindamise põhimõttest:

Sõnaline lühihinnang	Töösooritus %-des	Nimbriline hindedkaala
suurepärase	95-100 %	5
väga hea	90-94 %	5-
hea	85-89 %	4
	70-84 %	4-
rahuldav	55-69%	3

	35-54 %	3-
puudulik	15-34 %	2
nõrk	0-14 %	1

3.11. Koolivälise nõustamise meeskonna otsuse alusel rakendatakse õpilastele otsuses määratud hindamist.

3.12. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järele vastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 koolipäeva peale hinde Studiumisse kandmist või kaks nädalat enne trimestri lõppu. Erijuhud tuleb õpilasel õpetajaga eraldi kokku leppida.

4. Kujundav hindamine

4.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämiste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

4.2. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

- 4.3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
  - 4.4. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.
  - 4.5. Kujundava hindamise protsessi klassiruumis juhivad õpetaja, kes jagab oma õpilastele aine õpieesmärke, kuulab õpilasi õppeprotsessi käigus, teab nende tugevusi ja nõrkusi, õpetab õpilastele enesehindamist, annab tõhusat tagasisidet, toetab õpilasi ning kasutab kujundavast hindamisest saadud informatsiooni oma edasise töö planeerimisel.
  - 4.6. Vähemalt kord aastas, vajadusel tihedamini, toimuvad arenguvestlused, mille käigus analüüsitakse õpilase arengut, sh ka tema õppeedukust, lähtudes tema individuaalsetest iseärasustest, aga ka lapsevanema ja kooli arvamusest (nt käitumine ja emotsionaalsus, väärtushinnangud ja hinded, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestluse käigus on võimalik anda tagasisidet üldpädevuste omandamise kohta, õppe-, kasvatusesmärkide ja läbivate teemade omandamise ning õppeedukuse kohta ainete raames. Vestluse käigus on võimalik välja tuua õppe- ja kasvatusesmärgid. Arenguvestluse üks olulisemaid osi on õpilase enda enesehinnang.
5. Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine
    - 5.1. Kokkuvõttev hindamine toimub trimestri lõpul trimestri jooksul saadud hinnete alusel.
    - 5.2. Ühes trimestris peab olema vähemalt 3 hinnet.
    - 5.3. Kolme trimestri hinnete koondamisel pannakse välja aastahinne.
    - 5.4. Kokkuvõtvates hinnetes miinusmärki („-“) ei kasutata.
    - 5.5. Õpilasele, kelle trimestri hinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt

logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

- 5.6. Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- 5.7. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.
- 5.8. Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- 5.9. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilane klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 5.10. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilane, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 5.11. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle. Kokkuvõttev hinne ja kooliastmehinne ei pea olema varasemate hinnete aritmeetiline keskmine, vaid õpetaja võib arvestada ka õpilase individuaalset arengut.

6. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

- (1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks koolis selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
  - (2) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
  - (3) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.
  - (4) Klassijuhataja tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.
  - (5) Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse järgmisi vahendeid: Studium, e-kiri, telefon.
  - (6) Kaks korda õppeaasta jooksul toimuvad lastevanemate üldkoosolekud ja klassikoosolekud.
  - (7) Klassijuhataja viib iga õpilasega läbi arenguvestluse, millel osalevad ka õpilase vanemad.
- 6.1. Lapsevanem saab jälgida õpilase hindeid Studiumist.
  - 6.2. 1.–9. klassi õpilastele väljastatakse õppeaasta lõpus paber kandjal klassitunnistus.
  - 6.3. Õppepäevas võib olla üks kontrolltöö, kui osapooled ei lepi kokku teisiti. Kontrolltöö on ulatuslik materjal, mis hõlmab mitme tunni, peatüki või aineosa kontrolli ja milleks on vaja eelneval päeval valmistuda. Kontrolltööks ei loeta ülesandeid, mille ettevalmistamiseks on antud pikem periood (esitlus, referaat, kohustusliku kirjanduse lugemiskontroll, projektitöö, loovad tööd, miniuurimus jm).

- 6.4. Kontrolltöö peab olema ette plaanitud ja osapoolte vahel kokku lepitud vähemalt 5 õppepäeva enne kontrolltöö toimumist.
- 6.5. Kontrolltöö aeg fikseeritakse Stuudiumis. Õpetaja, kes esimesena fikseerib oma aines kontrolltöö, saab õiguse selle läbiviimiseks.
- 6.6. Tunnikontrolle võib teha igas tunnis. Tunnikontroll kontrollib paari eelneva tunni teadmisi. Tunnikontrolli hinnetest teavitatakse õpilasi hiljemalt viie tööpäeva jooksul.
- 6.7. Kontrolltööde hinnetest teavitatakse õpilasi Stuudiumis hiljemalt kümne tööpäeva jooksul pärast töö sooritamist, kui õpetaja pole teada andnud teisiti.
7. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine
- 7.1. Kool annab tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta iga trimestri lõpus Stuudiumi kaudu ning aasta lõpus klassitunnistuse ja Stuudiumi kaudu.
- 7.2. Käitumise ja hoolsuse hindamise alus on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.
- 7.3. Tagasisidestamise eesmärk on suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täitma kooli kodukorra nõudeid ning motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.
- 7.4. Käitumist ja hoolsust tagasisidestavad aineõpetajad ühe kokkuvõtva hinnanguga. Aineõpetajad fikseerivad oma hinnangu Stuudiumis.
- 7.5. 1.–9. klassis annab aineõpetaja Stuudiumis hinnangu iga trimestri lõpus.

Hindeskaala	Sõnaline lühihinnang	Käitumine	Hoolsus
-------------	-------------------------	-----------	---------

E	eeskujulik	<p>Käitumishindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.</p>	<p>Hoolsushindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlük, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.</p>
H	hea	<p>Käitumishindega «hea» hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.</p>	<p>Hoolsushindega «hea» hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt.</p>
R	rahuldav	<p>Käitumishindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja</p>	<p>Hoolsushinde «rahuldav» saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.</p>

		lastevanemate tähelepanu ning suunamist.	
MR	mitterahuldav	Käitumishindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.	Hoolsushindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused õpiülesanded ning muud ülesanded koolis ja kodus.

§13 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine

- (1) Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemalviibimine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus,

- õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.
- (2) Hariduslike erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib hariduslike erivajadusega õpilane tavaklassis. Koolis on võimalused hariduslike erivajadustega õpilastele õppe paremaks korraldamiseks.
  - (3) Hariduslike erivajadusega (HEV) õpilase õpet korraldab direktori määratud hariduslike erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kelle ülesandeks on hariduslike erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.
  - (4) Hariduslike erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
  - (5) Direktori otsusel, haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija ettepanekul võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud koolivälise nõustamismeeskonna soovitus: 1) tugispetsialisti teenus;
2) individuaalse õppekava rakendamine;
3) pikapäevarühma vastuvõtmine; 4) õpiabirühma rakendamine.
  - (6) Ajutistest õpirakustest ülesaamiseks on igal õpilasel õigus konsultatsioonile kord nädalas.
  - (7) Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle juhendamine aineõpetajate poolt vastavalt aineõpetajate koostatud ajakavale.
  - (8) Meetmete rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

- (9) Meetmete rakendamise tulemuslikkust hinnatakse vähemalt kord õppeaastas, analüüsidest õpilase arengut ja toimetulekut ning andes soovitusi edaspidiseks.
- (10) Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab õppe koordinaator koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või koolivälise nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.
- (11) Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, testimiste ja uuringute tulemused ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.
- (12) Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.

§14 Lihtsustatud õppekava üldsätted

- (1) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava on kooli õppekava lahutamatu osa, mis annab ülevaate lihtsustatud õppekava alusel õppivate õpilaste õppekorraldusest.
- (2) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli lihtsustatud õppekava (edaspidi LÕK) põhineb põhikooli lihtsustatud riiklikul õppekaval, mis kehtestab põhihariduse standardi õpilastele, kes koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul õpivad lihtsustatud õppes.
- (3) Lihtsustatud õpet rakendatakse üldjuhul kerge intellektipuudega õpilastele.

- (4) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli lihtsustatud õppekava aluseks on lihtsustatud riiklik õppekava. Erinevused on tingitud lihtsustatud õpet vajavate õpilaste arengu iseärasustest. Õppekava moodustab üldharidusliku terviku, keskendub suuremal määral elementaaroskuste ja elus iseseisva toimetuleku kujundamisele. Peamised erinevused on lihtsustatud õppe taseme ainekavad (suuremal määral keskendatud elus iseseisva toimetuleku oskuse omandamisele).
- (5) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli lihtsustatud õppekava üldosas on esitatud:
- 1) õppe- ja kasvatuseesmärgid;
  - 2) õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted;
  - 3) õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused;
  - 4) õppekorraldus, sh hindamine ja individuaalse õppekava koostamise alused.

§15 Õppe- ja kasvatuseesmärgid (LÕK)

- (1) Lihtsustatud õppe põhiülesandeks on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut. Iga õpilase hariduslike erivajaduste ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid.
- (2) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.
- (3) Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohandada oma käitumist ja õpitegevust.
- (4) Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude ja nende tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.

- (5) Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel tööl ja avalikus elus.
- (6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö osapoolte vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt

§16 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted (LÕK)

Lihtsustatud õppes lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- (1) Lihtsustatud õppes lähtutakse põhimõttest, et igaühel peab olema võimalus saada haridus vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi.
- (2) Lihtsustatud õppes peetakse oluliseks samu humanistlikke seisukohti, mida püstitab põhikooli riiklik õppekava. Tähelepanu pööratakse sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduste mõistmisele; oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele.
- (3) Taotletakse iga õpilase arengu toetamist: lapse arengupuute ületamiseks või vähendamiseks rakendatakse temale sobilikke eripedagoogilisi meetodeid. Selle aluseks on iga lapse arengutaseme ja -võimaluste hindamine. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse eeldatavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemused.
- (4) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Kooli õppekava koostatakse nii, et õpilased omandavad igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimimisviisid.

- (5) Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige. Taotletakse õpetamist, kasvatamist ja arengu toetamist valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teooriaid käsitletakse minimaalselt, mille ülesandeks on üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud. Praktilised oskused konkretiseeritakse õpitulemustes. Praktiliste oskuste omandamisel toetatakse emakeeles (suhtlemine, teabe hankimine), matemaatikas jt ainetes omandatud teadmistele ja oskustele. Seosed eri ainevaldkondade vahel kujunevad üldõppe või selle elementide rakendamise, õpetust läbivate teemade, õppeülesannete, -meetodite ja -viiside abil.
- (6) Lihtsustatud õppes suunatakse õpilane omandama sotsiaalseid kogemusi: täitma ülesandeid koos, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende psüühilisele arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist. Oluline on õpetaja ja õpilaste emotsionaalne kontakt ühistegevuses, õppe jõukohasus, heatahtlik ja toetav miljöö. Õpioskuste kujunemist soodustavad õpetaja ja lastevanemate sagedased kontaktid (ühised nõudmised, samalaadne abi).
- (7) Kooli õppekava rakendamisel ja arendamisel arvestatakse konkreetse kooli ja klassi õpilastega. Tähtis on koostöö eripedagoogiga, aineõpetajatega, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, valla või linna esindajatega, vajaduse korral spetsialistidega väljastpoolt kooli ja õpilastega.

§17 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused (LÕK)

- (1) Lihtsustatud õppes käsitletakse pädevust kui võimetekohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- (2) Lihtsustatud õppes eristatakse üldpädevusi ja arenguperioodidel taotletavaid pädevusi. Pädevuste kujundamist kirjeldatakse kooli õppekavas.
- (3) Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ning

tugispetsialistid omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused on kohandatud lähtuvalt riikliku õppekava § 4 punktist 4. Õpilastel kujundatavad üldpädevused on:

- 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna, väärtustab maailma eri rahvaste ja kultuuride mitmekesisust, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt, tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning väärtustab eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut; tunneb ja järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab nende eest seista, arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi; järgib vastutustundlikult ühiselu reegleid, konflikte lahendades arvestab seadusi ning moraalinorme;
- 3) enesemääratluspädevus – mõistab ja väärtustab iseennast ja enda arengut, hindab adekvaatselt oma võimeid ja toimetulekut igapäevaelus, juhib oma käitumist erinevates olukordades; väärtustab tervislikku eluviisi, on füüsiliselt aktiivne;
- 4) õpipädevus – õpib vastavalt oma võimetele, planeerib õppimist, sh enesekontrolli, järgib kavandatut. Täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas, kasutab sobivaid teabevahendeid. On avatud uutele teadmistele ja oskustele;
- 5) suhtluspädevus – suhtleb olukorda ja suhtlemispartnereid arvestades, esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus; loeb, mõistab, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel, kasutab teabevahendeid; mõistab ja kasutab võõrkeeles lihtsamaid igapäevaseid väljendeid ning fraase, tuginedes vajaduse korral abivahenditele;

- 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – lahendab elulisi probleemsituatsioone, kasutades omandatud matemaatilisi, loodusteaduslikke ja/või tehnoloogiaalaseid teadmisi- oskusi ning (abi)vahendeid; mõistab inimese ja keskkonna vahelisi seoseid, suhtub elukeskkonda vastutustundlikult ja hoolivalt, elab ning tegutseb loodust ja keskkonda säästvalt;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – on tegutsemisaldis, väärtustab praktilist tööd ja on valmis kutse- ja elukestvaks õppeks. Hindab adekvaatselt oma võimeid. Püstitab ja täidab endale seatud eesmärgid ning võtab vastutuse oma tegude eest;
- 8) digipädevus – orienteerub ja tegutseb infotehnoloogilises maailmas eesmärgipäraselt ja turvaliselt. Otsib ja kasutab infot, tunneb lihtsamaid programme ja keskkondi. Järgib digikeskkonnas üldkehtivaid moraali- ja väärtuspõhimõtteid.

(4) Lihtsustatud õppe puhul arvestatakse õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 1.–2. klassis

- 1) Esimesel arenguperioodil on põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine: kuulamine, adekvaatne reageerimine küsimustele ja korraldustele, vaatlemine, osalemine dialoogis, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine. Õppe eesmärgiks on elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse omandamine.
- 2) Õpetaja suunamisel õpivad õpilased tundma lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi. Lisaks iseendaga seonduva teadvustamisele kujundatakse õpilastel ka arusaamist mina-meie-suhetest. See kujuneb kontaktis ning koostegevuses täiskasvanu ja klassikaaslastega, osalemisel õppemängudes ja ühistegevustes.
- 3) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse ülesandeid, nende täitmiseks kuluvat aega ning õpetaja osaluse ja abi osakaalu. Õpetaja osaleb laste tegevustes suurel määral. Õpilased täidavad õpiülesandeid

koostegevuses, matkimise, näidise järgimise toel ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi. Õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt õpetaja.

- 4) Õpilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid. Õpilaste juhendamisel kasutatakse lühikesi suulisi korraldusi. Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Olulisel kohal on õppimine praktilise tegevuse või didaktilise mängu kaudu.
- 5) Õppetöö korraldamisel on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üldõpetuse ja aineõpetuse kombineeritud variant.

Taotletavad pädevused 1.–2. klassis.

2. klassi lõpuks õpilane:

- 1) tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- 2) osaleb klassi ühistegevuses;
- 3) kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- 4) kuulab ja vastab küsimustele; väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega;
- 5) eristab oma-võõrast-ühist;
- 6) hoiab korras oma välimust; hoiab puhtust ja korda; hoiab korras oma koolitarbed;
- 7) leiab täiskasvanu suunamisel paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajalikku teavet;
- 8) täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piirides suulise korralduse kohaselt;
- 9) viib kokku eseme, selle kujutise ja keelelise väljendi; tunneb kirjelduse järgi ära tuttavad esemed ja nähtused;
- 10) vaatleb ning võrdleb täiskasvanu juhendamisel esemeid ja nähtusi; järjestab ja rühmitab esemeid ning nende kujutisi ühe-kahe tajutava tunnuse (kuju, suuruse, värvuse) alusel;
- 11) loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;

- 12) arvutab õpitud arvuvalla piires ning mõõdab täiskasvanu abiga;
- 13) tunneb rõõmu liikumisest, loovast ja käelisest tegevusest;
- 14) käitub õpitud oskuste piires viisakalt, ohutult ja ümbrust hoidvalt; hindab oma ja teiste käitumist õige/vale, meeldib / ei meeldi tasandil.

Õppe- ja kasvatuse rõhuasetused 3.–5. klassis.

- 1) Teisel arenguperioodil jätkub positiivse suhtumise kujundamine õppimisse, keskendutakse õpiharjumuste ja -oskuste ning püsivuse arendamisele. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja motivatsiooni.
- 2) Tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sh üksteist toetavate suhete kujunemisele õpilaste vahel.
- 3) Õpilased vajavad jätkuvalt suunamist ja õpitegevuse reguleerimist, sh eeskuju ja näidiseid õpiülesannete sooritamisel. Sisekõne kujunemine võimaldab neil arendada oma oskusi õpitegevuse kavandamisel ja reguleerimisel: orienteerumist ülesandes, planeerimist, algoritmide ja tuttavate abivahendite valikut ning kasutamist, enesekontrolli sooritamist.
- 4) Õpilastel kujundatakse oskust mõista ning järgida lühikesi ja lihtsaid tööjuhiseid, nii suulisi kui ka kirjalikke lihtkorraldusi.
- 5) Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Õpilased vajavad õpitegevustes abivahendeid, näitlikkust, sh algoritme.

Taotletavad pädevused 3.–5. klassis

5. klassi lõpuks õpilane:

- 1) osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast; alustab ja jätkab dialoogi; väljendab ennast arusaadavalt (sh lühitekstide abil);
- 2) mõistab omandisuhteid oma-võõras-ühine ja käitub vastavalt;
- 3) hoolitseb oma välimuse ja tervise eest;
- 4) hoiab puhtust ja korda kodus ja koolis; käitub looduses hoolivalt;

- 5) oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt;
- 6) täidab ülesandeid eeskuju, näidise ja õpitud oskuse piirides verbaalse korralduse (sh kirjaliku juhendi) järgi; kasutab õpiülesannete täitmisel tuttavaid abivahendeid (sh lihtsaid skeeme ja sümboleid);
- 7) kirjeldab oma õpitegevust nii tegevuse ajal kui ka pärast tegevust; kasutab täiskasvanu suunamisel õpitud enesekontrollivõtteid;
- 8) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab etteantud rühmitusaluse järgi esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid õpetaja küsimuste ja tugisõnade abil;
- 9) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab ja mõistab suunamisel tekstides sisalduvat teavet;
- 10) eristab tuttavates olukordades ja oma tegevustes põhjust, tagajärge ja eesmärki; arvestab teadaolevaid käitumisnorme hindamisel;
- 11) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- 12) oskab täiskasvanu juhendamisel kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 13) käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma käitumist konfliktsituatsioonis;
- 14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda; oskab ohutult liigelda;
- 15) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 6.–7. klassis

- 1) Kolmandal arenguperioodil keskendutakse jätkuvalt õpiharjumuste ja õpioskuste kujundamisele, samuti püsivuse, iseseisvuse ning eesmärgistatud töötamise ja valikute tegemise oskuste arendamisele.
- 2) Jätkuvalt pööratakse tähelepanu eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste arendamisele. Tähtsal kohal on oma

arvamuse väljendamise ja selgitamise, kaaslaste arvamuste aktsepteerimise, suhtlusprobleemide lahendamise ning viisaka käitumise oskuste kujundamine.

- 3) Vajalik on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni. Oluline on kujundada oskust märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsida vajaduse korral abi ja seda kasutada.
- 4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel. Õpilaste juhendamisel lähtutakse algoritmidest, oluline on suunata õpilasi aktiivsemalt algoritme ka iseseisvalt kasutama, sh oma tegevust kontrollima.

Taotletavad pädevused 6.–7. klassis.

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) Mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena ning käitub vastavalt rollile; peab kinni kokkulepetest;
- 2) oskab kaaslast kuulata ja teda tunnustada; oskab oma arvamust rahulikult väljendada ja selgitada; mõistab, et inimesed ja seisukohad võivad olla erinevad;
- 3) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, kasutab omandatud õpivõtteid ja tuttavaid abivahendeid;
- 4) oskab koostada päevakava ja seda järgida; mõistab töö vajalikkust;
- 5) oskab märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsib vajaduse korral abi ja kasutab seda;
- 6) oskab oma tegevust õppesituatsioonis kavandada, vajalikke tegevusi valida ja rakendada, tulemust kontrollida ja hinnata;
- 7) vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid tugisõnade abil; teeb järeldusi; loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- 8) loeb õpitud teksti ladusalt, leiab teavet oma teadmistele vastavatest tekstidest ning esitab seda suuliselt ja kirjalikult vastavalt õpitud oskustele;
- 9) arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- 10) oskab kasutada arvutit ja internetti suhtlus- ja õppevahendina;

- 11) hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest; lahendab konflikte rahumeelselt;
- 12) oskab kirjeldada oma käitumist, mõista ja tunnistada oma eksimusi ning vajaduse korral korrigeerida oma käitumist/tegevust;
- 13) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 14) väärtustab säästvat eluviisi, huvitub loodusest ja oskab looduses käituda.

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused 8.–9. klassis.

- 1) Neljandal arenguperioodil on põhitaotluseks vastutustundliku suhtumise ja võimalikult iseseisvate õpi- ja tööoskuste kujundamine. Eesmärgiks on, et õpilased tulevad igapäevaelus toime iseseisvalt ning jätkavad õpinguid vastavalt oma võimetele.
- 2) Jätkuvalt on olulisel kohal suhtlemis- ja koostööoskuste kujundamine, õpimotivatsiooni hoidmine ja tõstmine. Kujundatakse oskust oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, hinnata oma tugevaid ja nõrku külgi ning teadvustada oma huvisid.
- 3) Tähtsal kohal on enesejuhtimise oskuste kujundamine, suurendatakse õpilaste iseseisvust oma tegevuse kavandamisel, sooritamisel ja tulemuse hindamisel.
Järjepidevalt harjutatakse valima ning rakendama eesmärgi saavutamiseks vajalikke tegevusi ja vahendeid ning kasutama enesekontrollivõtteid.
- 4) Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel, õppesisu ja omandatavaid oskusi seostatakse igapäevaeluga.

Taotletavad pädevused 8.–9. klassis.

Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) Tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 2) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi;

- 3) suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab suhtluspartneriga;
- 4) arvestab rühma huvisid ja isiklikku huvi, peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ja tunneb vastutust oma tegude eest;
- 5) esitab oma soove, selgitab oma seisukohti, osaleb arutelus ja arvestab teistega; mõistab kompromisside vajalikkust; oskab seista oma õiguste eest ning lahendada konflikte rahumeelselt, arvestades ühiselunorme;
- 6) lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetilisel või õiguslikult vääradele ettepanekutele;
- 7) täidab korrektselt jõukohaseid ülesandeid individuaalselt ja rühmas; mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud õpivõtteid;
- 8) loeb, kirjutab ja loob tekste iseseisvaks toimetulekuks vajalikul tasemel;
- 9) oskab kasutada jõukohaseid teabevahendeid, sh arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning infootsingul;
- 10) teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning huvisid; väärtustab praktilist tööd ja õppimist ning on valmis jätkama õpinguid täiendus- ja kutseõppes;
- 11) mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes; 12) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne.

§18 Õppekorraldus (LÕK)

- (1) Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.
- (2) Kõigile lihtsustatud õppel olevatele õpilastele koostatakse individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.

- (3) Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas; kasutatakse üldõpetuslikku õpet, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
- (4) Õppe ja kasvatuse ajakasutus, (sh projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse kooli õppekavas, arvestades „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid ning punktis 3.2. toodud tunnijaotusplaani.

§19 Tunnijaotusplaani (LÕK)

Kohtla-Järve Kesklinna Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes ja valikõppeainetes alljärgnevas tunnijaotusplaanis vastavalt I, II ja III kooliastmele esitatud nädala õppetundide mahus:

	KOHUSTUSLIKE NÄDALATUNDIDE ARV KOOLIASTMETI											
	I KOOLIASTE			II KOOLIASTE			III KOOLIASTE			III		
	1	2	3	I	4	5	6	II	7		8	9
Vene keel	7	9	7	23	7	7	6	20	6	6	6	18
Eesti keel teise keelena vene õppekeelega koolis			2	2	2	2	6	2	2	2	6	
Matemaatika	5	5	5	15	5	5	5	15	4	5	5	14

Loodusõpetus	1	1	2	4	2	2	4	8	4	4	4	12
Ajalugu				-			1	1	2	2	1	5
Inimeseõpetus	1	1	1	3	2	2	2	6	2	2	1	5
Muusika	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
Kunst	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	2	2	2	6	2	2	2	6
Tööõpetus	2	2	2	6	2	4	4	10	4	5	7	16
Valikained			+1	+1	+1	+2	+2	+5	+2	+2	+2	+6
Kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94

(1) Lihtsustatud õppel olevale õpilasele, kes õpib tavaklassis, kehtestatakse erisused tunnijaotusplaanis individuaalse õppekavaga. Lihtsustatud õppel olevate õpilaste klassis rakendatakse erisusi tunnijaotusplaanis hoolekogu nõusolekul ja see kehtestatakse kooli õppekavas.

(2) Võõrkeelena õpitakse ühte keelt. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikest 6 ja §-st 100 tulenevalt eesti keelest erineva õppekeelega õpilase puhul on võõrkeeleks eesti keel teise keelena, mille õppimist alustatakse 3. klassis. Lisaks keeletundidele õpetatakse eesti keelt lõimituna teiste õppeainetega (nt kunsti, tööõpetuse ja kehalise kasvatusesega).

(3) Loodusõpetust õpitakse lõimitud õppeainena, milles on ühendatud loodusõpetus, geograafia, füüsika ja keemia alused.

(4) Tööõpetus sisaldab kolme valdkonda: tööõpetus (1.–4. kl), käsitöö ja kodundus (5.–9. kl) ning tehnoloogiaõpetus (5.–9. kl). Alates 5. klassist moodustab kool õpilaste

soovide ja huvide põhjal õpperühmad, millesse jagunedes on õpilastel võimalus õppida kas käsitööd ja kodundust või tehnoloogiaõpetust. Õpperühmadesse jagunemine ei ole soopõhine. Vähemalt 10% õppeks vahetavad õpilased õpperühmad nii, et käsitöö ja kodunduse asemel on tehnoloogiaõpetus ning tehnoloogiaõpetuse asemel käsitöö ja kodundus. Teemade järjestus õppeaastas kavandatakse koostöös käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpetajatega. Käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpitulemused vahetatud õpperühmades esitatakse kooli tööõpetuse ainekavas. Kooli õppekava võib koostada ka nii, et 5.–9. klassis õpetatakse mõlemat valdkonda ühendatult, mis võimaldab anda õpilastele vajalikul määral teadmisi ja oskusi nii käsitöö ja kodunduse kui ka tehnoloogiaõpetuse alal.

(5) Mittestatsionaarses õppes ei kuulu kehaline kasvatus kohustuslike õppeainete hulka.

(6) Kooli omapära ja piirkondliku eripära arvestamiseks võib eesti keelest erineva õppekeelega koolis valikainete õpetamiseks ning lõimitud aine- ja keeleõppe rakendamiseks kooli hoolekogu nõusolekul muuta tunnijaotusplaani, kuid tööõpetuse tundide arvu vähendamata. Seejuures tuleb tagada taotletavate õpitulemuste saavutamine kooliastme lõpuks. Neid erinevusi kirjeldatakse kooli õppekavas ning neist teavitatakse õpilaste vanemaid.

§ 20 Valikained (LÕK)

(1) Põhikooli õppekava tunnijaotusplaanis on toodud lisaks kohustuslikele tundidele ka valikained.

(2) Valikainete valiku teeb kool kooskõlas õpilaste ja lapsevanematega.

(3) Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.

§ 21 Hindamine (LÕK)

(1) Lihtsustatud õppes kohaldatakse õpitulemuste hindamisel põhikooli riiklikus ja kooli õppekavas hindamise kohta sätestatud. Olulisel kohal on õpilase arengu läbiv jälgimine ja tagasiside. Õpilasi hinnatakse kujundavalt ja numbriliselt.

(2) Lihtsustatud õppekava lähtub hindamisel põhimõttest, et õpilasel on võimalik saada hindeid „rahuldavast“ „väga heani“. Sel viisil saab lihtsustatud õppekava alusel õppimine motiveerida last ning suunata tema arengut.

(3) Lihtsustatud õppekava järgi õppivale lapsele võib teadmiste kontrollimisel soovitatavalt teha järgmisi mööndusi:

- 1) rohkem aega;
- 2) sobiv keskkond vastamiseks;
- 3) vajadusel individuaalne vastamine õpetaja juhendamisel;
- 4) alternatiivne täitmisviis (nt testid valikvastustega, küsimustele vastuste leidmine) või lubatakse kasutada abimaterjale (skeemid, algoritmid, reeglite või näidiste kogumikud, teatmikud jmt);
- 5) ülesannete, juhiste või küsimuste lihtsustamine; 6) õppetekstide jõukohastamine.

(4) Põhimõtted hindamisel:

- 1) õppevara ja töökorralduste jõukohastamine;
- 2) abistavate vahendite ja materjalide kasutamine;
- 3) õpetaja vahetu juhendamise osakaal.

§ 22 Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatika eksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

- (3) Õpilane, kellele on vastavalt keeleseadusele väljastatud eesti keele oskuse C1 taseme tunnistus, ei pea sooritama eesti keele teise keelena põhikooli lõpueksamit.
- (4) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.
- (5) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- (6) Lihtsustatud õppel õppiv õpilane sooritab eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 30 lõike 2 alusel kehtestatud tingimustest ja korrast.
- (7) Põhikooli lõpetanud lihtsustatud õppe õpilastele võib kool pakkuda kooli pidaja otsusel lisaõpet ühe õppeaasta võrra, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §s 50 sätestatud nõuetest.
- (8) Lihtsustatud õppe taseme III kooliastmes 8., 9. ja/või 10. kooliaastal korraldab kool õpilastele loovtöö, milleks on uurimus, käsitööprojekt, kunstitöö, sündmus või muu taoline. Loovtöö koostamine on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab võimete piires iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöö teema valib õpilane koos juhendajaga/õpetajaga enda huvidest, oskustest ning võimetest lähtuvalt.

§ 23 Karjääriõpe

- (1) Karjääriõppe eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.
- (2) Koolis koordineerib karjääriteenuse osutamist huvijuht koostöös klassijuhatajatega.
- (3) Karjääriteenuse osutamiseks tehakse koostööd HARNO ja Töötukassaga ning erinevate ettevõtetega korraldades infotunde, õppekäike õppeasutustesse ja ettevõtetesse.
- (4) Klassijuhataja koostöös huvijuhiga ja projektjuhiga korraldab erinevaid klassiväliseid üritusi, projekte.
- (5) Karjääriteenuse hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine, kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, võimalusel osaletakse koolide lahtiste uste päevadel.
- (6) Klassijuhataja aitab õpilast ja vanemaid:
  - 1) õpilase tuleviku ja karjääri planeerimisel;
  - 2) eneseanalüüsi koostamisel;
  - 3) arenguestlusteks valmistumisel.

§ 24 Õpetajate koostöö ja töö planeerimine

- (1) Õpetajate vahel toimub tihe koostöö. Koolis tegutseb 8 ainesektsiooni: eesti keel, humanitaarained, võõrkeeled, loodusteadused, matemaatika ja informaatika, kunstained, algklassid ning kehaline kasvatus. Ainesektsioonide juhatajad korraldavad koosolekuid, kus planeeritakse erinevaid koolisiseseid ja -väliseid üritusi ning mõeldakse läbi töö teiste haridusasutuste ja partneritega. Kogu see info kajastub ainesektsiooni tööplaanis, mida esitatakse õppealajuhatajale augusti lõpus. Õppeaasta lõpus esitab ainesektsiooni juhataja kokkuvõtte tehtud tegevusest, kus analüüsitakse läbiviidud tööd. Ainesektsioonide koosolekud

toimuvad vähemalt kaks korda trimestri jooksul, kus arutatakse detailselt eesolevaid üritusi. Iga kuu lõpus paneb ainesektsiooni juhataja informatsiooni tegevuste kohta tööplaani (Google dokument).

- (2) Kõik õpetajad külastavad oma kolleegide tunde (vähemalt 2 tundi) ning annavad tagasisidet õpetaja eneseanalüüsis. Kogenud õpetajad ja juhtkond osutavad abi noorematele õpetajatele ning uutele töötajatele.
- (3) Klassiõpetajad ja aineõpetajad töötavad kooli õppekava ja ainekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
- (4) Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö tunnis. Töökava koostatakse igale klassile eraldi, arvestades konkreetse klassi võimalusi ja iseärasusi.

Töökava koostatakse kas igaks trimestriks või õppeaastaks.
- (5) Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on planeerida tegevusi, et saavutada nõutavad õpitulemused.
- (6) Õpetaja töökava vorm on kogu koolil ühine.
- (7) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava sisaldab vähemalt trimestri jooksul läbitavaid peamisi teemasid, õpitulemusi, mõisteid ja tegevusi, õppetegevuse ajalisi jaotusi, IKT kasutamist, lõimumist teiste ainete ja läbivate teemadega, vajalike õppevahendite loetelu, hindamist ja planeeritavaid hindelisi töid ning üritusi, millest õpetajad teavitavad õpilasi trimestri algul.
- (8) Kooli õpetajad esitavad töökavad õppealajuhatajale elektroonselt enne iga trimestri algust.
- (9) Töökava alusel koostab katseajaga töötav õpetaja tundideks ka tunni plaani, mis peab sisaldama tunni teemat, eesmärgi, tunnikäiku, tööviise, tagasisidet ja kodust tööd.

- (10) Klassijuhataja koostab klassijuhataja tööplaani, mis sisaldab klassijuhataja tundide teemasid, klassiüritusi, ülekoolilisi üritusi, tööd lastevanematega, koosolekuid, individuaalseid kohtumisi vanematega jne.
- (11) Õpetajad teevad õpitulemuste saavutamiseks ja üldpädevuste kujundamiseks koostööd, korraldades aine- ja teemanädalaid ning –päevi, õppekäike, ekskursioone jne.

§ 25 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

- (1) Kohtla-Järve Kesklinna Põhikooli õppekava uuendamine või täiendamine on tingitud muudatustest õigusaktides, mida algatab kooli direktor.
- (2) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (3) Kooli õppekava koostamisel ja arendamisel osalevad kõik õpetajad.
- (4) Muudatusettepanekud arutatakse läbi õppenõukogus otsustades ettepanekute vajalikkuse/mittevajalikkuse üle.

LISAD

1. Ainevaldkond „Keel ja kirjandus”
2. Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“
3. Ainevaldkond „Kunstiained”
4. Ainevaldkond „Loodusained“
5. Ainevaldkond „Matemaatika”
6. Ainevaldkond „Sotsiaalsained“
7. Ainevaldkond „Tehnoloogia“
8. Ainevaldkond „Võõrkeeled“
9. Valikõppeaine „Ettevõtlusõpetus“
10. Valikõppeaine „Informaatika“